

Bernát János
festőművész, grafikus

1.

Bernát János

festőművész, grafikus

(Nak, 1910. június 19. – Duarte, 1964. szeptember 11.)

Bernát János 1910. június 19-én született Tolna vármegye Nak községében. Édesapja id. Bernát János önálló asztalos, édesanyja Simon Erzsébet. Mindössze egy éves, amikor a család Dombóvárra költözik.

Elemi és középiskolai tanulmányait Dombóváron végezte. A Katolikus Esterházy gimnáziumban elvégezte az 1-4. osztályt, majd kimaradt az iskolából. Édesapjának ekkor már jólmenő műbútorasztalos műhelye volt több segéddel és inassal. Itt ismerkedett Bernát János a művészettel rajz és intarzia formájában.

1928-tól az Országos Magyar Királyi Iparművészeti iskolán tanul tovább három évet bútortervezőként. 1931-től ugyanitt a díszítő festészettel ismerkedik és 1935-ben kitüntetéses szakoklevelet nyert. Mesterei Haranghy Jenő és Simay István voltak. Ezután a Képzőművészeti Főiskolán tanult tovább. 1937-38-ban ösztöndíjjal a római Magyar Akadémián, majd a firenzei Accademia delle Belle Arti végezte tanulmányait az akkori legkiválóbb mesterek mellett. „A halász halála” című festménye az olasz állam nagydíját nyeri el.

Visszatérve 1938-ban ismerkedik meg későbbi feleségével a főiskolán, a magyar származású Martha Milligan-nel (édesanyja a zombai születésű Pesthy Júlia). Martha szobrászatot tanult a főiskolán. Az ismeretségből előbb csak közös munka lett, majd később szerelem. Bernát Jánost végzős főiskolásként megbízzák az újdombóvári plébánia templom freskóinak elkészítésével. A freskók érdekessége, hogy dombóvári polgárokról mintázta a festmények alakjait. Később ő állt modellt felesége Krisztus szobrához, amely az újdombóvári temetőben látható. Ugyancsak Dombóváron készült az „Attila lakomája” című nagyméretű vászonképe, amely Dicső István vendéglőjét díszítette.

Bernát János 1939. augusztus 14.-én Dombóváron vette feleségül Martha Miligant. Házasságukból három gyermek született, mindhárman az Egyesült Államokban. 1941-ben János, 1942-ben Zsuzsanna és 1944-ben Tamás.

1940-ben a Képzőművészeti Főiskola tanári katedrát ajánlott fel számára, amit nem foglalt el. Mint, annyi más művésztársát, a második világháború eseményei őt is az ország elhagyására kényszerítették. 1940. év végén döntöttek úgy feleségével, hogy a tengeren túlra költöznek. 1941. január elsején érkeztek az Egyesült Államokba. Előbb Cleveland, majd az Ohio állambeli Mansfield volt a lakóhelyük. Bernát János – hogy keresethez jusson és a nyelvet is tanulja – három hónapig egy műbútorasztalosnál dolgozott. A városka munkát és lehetőséget nyújtott a művészeknek. Első jelentős megbízatásaként a toledói Szent István székesegyház freskóinak elkészítését kapta. Emellett megalakította a fiatal tehetségek

2.

oktatására a Fine Arts Guild művészeti szövetséget. Tanítványaival együtt dolgozott a mansfieldi Szent Péter templom belső díszítésén. Ezekkel a műveivel szép sikereket ér el, becsülik tehetségét. Portréfestőként egyre ismertebb és kedveltebb lesz. Így festi le 1943-ban a gyerekszínészként sikert arató Elizabeth Taylort.

1948-ban Kaliforniába költöznek, műtermet építtet és csak a festészetnek él. Tüdőbetegsége 1952-ben hatalmasodik el rajta, többször elájul. Betegségét a kaliforniai Duarte városháza tartozó „Reménység Városa” nevű gyógyintézetben kezelte. A kórház kutatóorvosainak lesz állandó páciense és munkatársa. Tíz évig úgyszólván mást sem csinál, csak orvosi könyveket illusztrál. Igen nevezetese a betegekről készült rajzai, valamint az operációk egyes mozzanatairól alkotott művei, amelyek több tudományos értekezés mellékleteként láttak napvilágot. S közben állandóan a hazatérésre gondolt. Már szívesen otthagyt volna sikerei színterét.

A sikeres művész halálos betegen, végórja közeledtével arra gondolt, ami képe megmaradt, jusson a szülőháza tulajdonába. Tudta szülőházájában úgyszólván nincsen látható emléke. Ami itthon van nem érett korszakából való. Pályasikereit nem itthon érte el, munkásságát idehaza nem ismerték. Fontos volt neki a szülőháza jó szava, elismerése.

Súlyos betegen 1962-ben látogatott ismét Európába Tamás fiával, akinek megmutatta élete fontosabb színtereit, köztük a szellemi szülőhely Dombóvárt is.

A halál Duarte kórházában érte 54 éves korában, 1964. szeptember 11-én. A kaliforniai Montebello, Resurrection Cemetery katolikus temetőjében helyezték végső nyugalomra.

Végakarátának megfelelően hagyatékának nagy részét özvegye magyar közgyűjteményeknek adományozta.

Szülőhelye 2004-ben posztumusz „Díszpolgár” címet adományozott neki. Bernát János hamvait 2006 nyarán Dombóváron, a Rákóczi utcai temetőben lévő családi síremlék alatt helyezték el.
(Forrás: Az alábbiakban közölt cikkek és írások.)

Bernát János
(Forrás: kieselbach.hu)

3.

1910 június 22	1910 június 19	János fiu nem. halh	Bernát János munk. halh is János Bernát nem. halh Nak	21	21

Bernát János születési anyakönyvi bejegyzése.
(Forrás: familysearch.org – Nak – Születési anyakönyvek)

Dombóvár 1939. máj. 14.	Bernát János felmérés P. Ruth. Nak szül. 1910 június 19. lak. Dombóvár Peleki ú. 13.	Bernát János felmérés Borsóbet	Liliga Narta Olga Polako Olga alkalm. Borsóbet alkalm. szül. 1942. máj. 5. lak. Polko	nikai Liliga János Pesty Julia	Anda János Dombóvár Adorján János Dombóvár

Bernát János házassági anyakönyvi bejegyzése.
(Forrás: familysearch.org – Dombóvár – Házassági anyakönyvek)

John Bernat	
BIRTH	19 Jun 1910 Hungary
DEATH	11 Sep 1964 (aged 54) Duarte, Los Angeles County, California, USA
BURIAL	Resurrection Cemetery Montebello, Los Angeles County, California, USA
MEMORIAL ID	209295356 · View Source

Bernát János USA-beli temetői nyilvántartása.
(Forrás: findagrave.com)

4.

Az idézett cikkek és írások időrendben a megjelenés szerint lettek leírva.

1934/35. Iskolai értesítők – Országos Magyar Királyi Iparművészeti iskola (p. 43. ADT)

...

Bereczki László t.: 1932-1936.

Berki Anna g.: 1935-1936.

Bernát János b.: 1928-1931., f.: 1931-1935. (b.: bútortervezés, f.: díszítő festészet)

Békés János sz.: 1930-1936.

Bély János g.: 1935-1936.

1934/35. Iskolai értesítők – Országos Magyar Királyi Iparművészeti iskola (p. 44. ADT)

Iparművészeti kitüntetéses szakoklevelet nyert az 1934/35. tanév végén:

Adámi Sándor, díszítő festő,

Bernát János, díszítő festő,

Belányi Rudolf, építő iparművész,

Napi Hírek 1938. május 25. (30. kiadás 20 óra 55 perc, ADT)

Hétfőn nyílt meg a római magyar akadémia növendékeinek ezidei képzőművészeti kiállítása a Palazzo Falconieri termeiben. A kiállítás megnyitásán megjelentek a két magyar követség tagjai, a diplomáciai testület több tagja, több olasz akadémikus, a külföldi tudományos és művészeti intézmények vezetői és a római társadalmi és művészeti élet sok előkelősége. A kiállításon mintegy 150 kép és szobor került bemutatásra és a fiatal magyar művészek igen értékes művészi anyaggal mutatkoztak be a római közönség előtt. A kiállító művészek a következők voltak: Duray Tibor, Bartha László, Szabados Jenő, *Bernát János*, Karácsonyi Irén, Lorberer Annie festőművészek; Kerényi Jenő, Varga Ferenc, Bárkányi Julia és Szörényi Tibor szobrászok, valamint Gerő László építésmérnök és Antal Tibor építő-iparművész. A magyar kiállításnak már az első napokon is igen sok látogatója volt és már nem egy kép és szobor talált vevőre.

Pesti Hírlap 1938. május 29. (60. évfolyam 120. szám p. 11. ADT)

Megnyílt a római Magyar Akadémia ösztöndíjas művészeinek kiállítása.

Villányi Frigyes báró, követ tegnap nyitotta meg a római Királyi Magyar Akadémia ösztöndíjas festő- és szobrászművészeinek kiállítását a Falconieri-palota dísztermeiben. Tizenegy fiatal magyar jelentkezik itt olyan kész tudással és érett mondanivalóval, mintha mindegyik külön-külön érezné és vállalná azt a szellemi felelősséget, amelyet a magyar ecset

5.

és véső számára a külföldi szereplés jelent. A festők között ugy mennyiség, mint minőség dolgában Duray Tibor vezet, aki a római magyar iskola büszkeségének, Aba Nováknak a tanítványa s mesterétől sok erőt és markánsságot örökölt, ha legfrissebb vásznain sokszor már a Szőnyi-Bernáth-stílus lágyabb lírája felé is hajlik. . . .

Bartha László olaszos karakterű, színes grafikái, jellegzetes „Római alkony”-a, s misztikus hatású önarcképe a Janiculus-domb háttérével, figyelemreméltó, épügy, mint Gerő László szicíliai vedutái s Bernát János színszóró római akvareljei. . . .

Bernát János: Portré (tusrajz)
(Forrás: patakikeptar.hu)

Tolnamegyei Ujság 1940. szeptember 18. (22. évfolyam 67. szám p. 3. ADT)

Keresztszentelés Ujdombóváron.

Ujdombóvár község fejlődésének és kulturális haladásának egy újabb pontjához érkezett mult vasárnap, amikor is a temetőben felállított, művésziesen elkészített Krisztus feszületet Kocsis László plebános felszentelte. Az ünnepségre a község apraja-nagyja majdnem hiánytalanul megjelent és adott hálát a Mindenhatónak. A feszület *Bernáthné Márta Milligán* dombóvári szobrászművésznő hatalmas rátermettségéről és művészetéről tanuskodik.

Népszabadság 1971. október 19. (29. évfolyam 246. szám p. 9. ADT)

Amerikai magyar festőművész hagyatéka Szekszárdon.

Bernát János, hét évvel ezelőtt elhunyt amerikai magyar festőművész hagyatékának egy részét – 25 nagy olajfestményt, mintegy száz vázlatot és tanulmányt – felesége Matha Mulligan szobrászművésznő a szekszárdi múzeumnak adományozta.

Bernát János a Tolna megyei Nak községben született; Budapesten, Rómában majd Firenzében folytatott képzőművészeti tanulmányokat. Harmincéves korában elnyerte a római Grand Prix díjat. A második világháború idején az Egyesült Államokban telepedett le. Impresszionista portréfestőként nagy hírnévre tett szert; 54 éves korában halt meg a kaliforniai Monroviában. (?) Fiatalkori festményei végső akaratának megfelelően kerültek szülőföldjére.

Tolna Megyei Népújság 1971. október 24. (21. évfolyam 251. szám p. 9. ADT)

Egy naki művész – akiről nem tudtunk.

A szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeumban helyezte letétbe Martha Mulligan szobrászművésznő, elhunyt férje, *Bernát János festőművész munkáinak nagy részét, huszonöt olajképet, mintegy száz vázlatot és tanulmányt.* Bernát János Tolna megyében, Nakon született, 1910-ben. Dombóváron töltött fiatal éveit Budapesten, Rómában, majd a firenzei Accademie delle Belle Arti végezte művészeti tanulmányait, az akkor legkiválóbb mesterek mellett.

Harmincéves volt, amikor a budapesti Képzőművészeti Főiskola tanári katedrát ajánlott fel számára. Ezt azonban nem foglalta el, mert máshová törekedett. Ekkor kapta első jelentős kitüntetését, a római festészeti Grand Prix-t.

1939-ben vette feleségül Martha Mulligant, a Képzőművészeti Főiskola magyar származású szobrász szakos hallgatóját. Első közös munkájuk az újdombóvári római katolikus templom freskója volt, az ehhez kapcsolódó díszítésekkel. . . .

Az USA különböző városaiban egymást követték kiállításai. (Toledo, Cleveland, Los Angeles és még sok más város.) Alkotó erejének teljében azonban gyógyíthatatlan betegség támadta meg. Californiába költözött, de egészségét visszanyernie itt sem sikerült, s le kellett mondania a nagy fizikai megterhelést jelentő freskófestészetről. Művészetét ezután a gyógyítás szolgálatába állította. A City of Hope illusztrátoraként készítette a kórház által kiadott tudományos publikációk szemléltető képeit, melyek orvosi és művészi szempontból egyaránt feltűnést keltettek.

Ötvennégy éves korában halt meg a kaliforniai Manroviában(?), és ott is helyezték örök nyugalomra. Fiatalkori képei végső akaratának megfelelően kerültek szülővármegyéjének múzeumába. Martha Mulligan ugyanakkor felajánlotta, hogy a művész Californiában levő nagyszámú festményét is a múzeumnak ajándékozza, ha lehetőség nyílik Szekszárdon egy Bernát János- emlékszoa létrehozására.

Bernát János festménye.
(Forrás: magyarmuzeumok.hu)

Magyar Nemzet 1977. február 27. (33. évfolyam 49. szám p. 9. ADT)

Festői hagyaték.

Nevét néhány hónapja hallottam először, s hiába is próbáltam utánanézni életrajzi adatainak. A lexikonok és kézikönyvek nem csak munkásságát, de nevét sem említik. Az, hogy ezek számon tartanak-e valakit, még egyáltalán nem értékítélet. Akár zseni is lehet valaki attól, hogy nem szerepel a neve a lexikonban, ha nem írtak róla méltató értekezéseket.

Tizenhárom évvel ezelőtt, 1964-ben, az Egyesült Államokban, a kaliforniai Monroviában (?) meghalt *Bernát János*, Magyarországról elszármazott festőművész. Ifjú feleségével 1941-ben érkezett az új világba és ott élt 23 évig, viszonylag jó körülmények között.

Életútjának kanyarulatait néhány levélből, távoli ismerősök emlékfoslányaiból próbálom követni. Ez is több a semminél. S művei, amelyeket élete végső értelmének tartott? Ezeket a képeket eredetiben soha nem láthattam. Csak néhány tucat fotográfiát kaptam megtekintésre, de ezekből már nemcsak a hagyaték nagyságát és jelentőségét lehet megítélni. E képek alapján következtetni lehet a művész széles érdeklődési körére, de egy-egy fényképről – amely kicsinyített mása az eredetinek – föltétlenül látszik, hogy mettől meddig terjed *Bernát János* piktúrája. . . .

Bevallom, nem csupán változatos művészetének értékeiért becsülöm őt. Még nem is láthattam a képeiről készített fotográfiákat, amikor hallottam, hogy halála előtt, mint rendelkezett. Végső kívánsága volt, hogy művészi hagyatéka kerüljön Magyarországra. Szívesen hazahozta volna ő maga, de megtámadta a betegség, s ő már soha nem térhetett haza. . . . Éppen most került elő az ismeretlen messzeségből egy magyar mester életműve, s vele *Martha Bernát*, aki évek óta azért küzd, hogy férjének végakarata beteljesedjék. . . .

Azt sem tudom, hogy amikor 1940-ben kivándorolt Amerikába, elhatározásának volt-e politikai indítéka. Ő erről csak ennyit jegyzett föl: „Feleségemmel, aki amerikai születésű,

magyar nő, 1941. január 1-én érkeztem Amerikába.” Itt is hamar munkához jut. Egyik nagyobb megbízatás után kapja a másikat. Alter püspök fölkéri, hogy freskókkal dekorálja az Ohio állambeli Toledo Szent István templomának falait, ezt követi a pennsylvaniai Windber St. Marys templomának festése, majd ugyancsak hasonló feladatot vállal az ohioi Mansfield St. Peter egyházközségtől. . . . Büszke rá, hogy North-Hollywoodban is megbízzák, s nagyobb Szent Ferenc kompozíciót készít, amelyet „Corpus Christi” és „Pacific Palisades” című művei követik.

Első betegsége 1952-ben tört rá. . . .

. . . Egyáltalán hazakerülnek-e a művei? Néhány hónappal ezelőtt még nem nagyon bíztam benne. Levelek vannak előttem, amelyek félszáznyi alkotásról tanúskodnak. Pontosabban arról, hogy ezeket a képeket haza kéne hozatni, azután elhelyezni valamelyik közgyűjteményben. A kérdés: ki hozassa haza, s melyik magyar közgyűjtemény vállalja a gondozó megőrzés feladatát. Szégyenkezve olvasom a leveleket. Folyik a hercehurca. Tragikomikus a játék: kinek a költségén hozassuk haza, hol kéne elhelyezni. . . .

. . . Akkor lennénk provinciálisak, ha lemondanánk e szellemi javokról. Ha ők nem mondtak le a magyarságról, a magyarság sem tagadhatja ki őket a nemzeti művelődésünk egyetemességéből

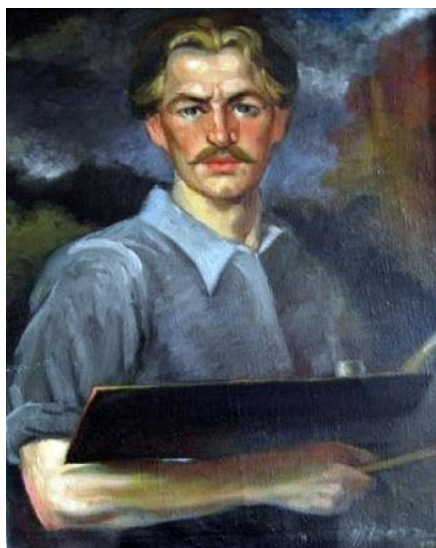
Tolnai Népújság 1995. június 24. (6. évfolyam 141. szám p. 11. ADT)

Bernát János művészete.

. . . Portréfestőként egyre ismertebb és kedveltebb lesz Bernát, aki főleg az Amerikába költözött Taylor műkereskedővel áll kapcsolatban. . . . Több kiállításon szerepel sikerrel: számos nagydíj és aranyérem tanúskodik erről, valamint a mansfieldi Szent Péter székesegyház kifestésére szóló megbízás. A hatalmas térbe másfélszeres életnagyságú alakokból is több mint száz került, köztük a festő maga is, valamint a feleség az egyik angyal képében.

. . . 1952-től többször elájul, majd a City Of Hope kutatóorvosainak lesz állandó páciense és munkatársa. Ez utóbbi nem túlzás, hiszen mind egyénisége, amellyel egyaránt elbűvölte betegtársait és az őt meghívó egyetemek hallgatóságát, mind művészi tevékenysége nagy hatású, a maga nemében úttörő jellegű. Igen nevezetese a betegekről készült rajzai, valamint az operációk egyes mozzanatairól alkotott művei, amelyek több tudományos értekezés mellékleteként láttak napvilágot. (Akkor még ilyesmiről tilos volt az USA-ban fotót készíteni.)

. . . A Magyar Nemzeti Galériára testált hagyatékot szétszították az ország számos helyére, ezt úgy kellett összegyűjteni, de a műkritikus az alkotásokat aligha érthette meg s így csekély értékűnek mondogta. Dombóvár és a szekszárdi múzeum ennek ellenére sokat tett azért, hogy 1985-ben kiállításon mutathassák be műveit. Ekkor mondta magnóra élete részleteit az őt még mindig forrón szerető feleség, Martha. Nem tudom, Nakon áll-e még a szülőháza, s ha igen, van-e rajta emléktábla?

Bernát János: Önarckép
(Forrás: muzeum.hu)

Tolnai Népújság 1999. május 31. (10. évfolyam 124. szám p. 3. ADT)

Emlékest Bernát János festőművész tiszteletére. Állandó tárlat a hagyatékából.

A dombóvári belvárosi katolikus templomban szombaton emlékestet rendeztek *Bernát János festőművész tiszteletére*, akinek hagyatékából kiállítás nyílt ezen a napon az Apáczai Csere János Szakközépiskolában.

. . . A koncertet követően *a művész özvegye, Martha Milligan* – aki az ünnepi alkalomra érkezett az Amerikai Egyesült Államokból Dombóvárra – köszönetét fejezte ki Regattin Virgilionak, a város díszpolgárának, aki adományaival lehetővé tette, hogy férje hagyatékának egy részéből állandó kiállítás nyílhatott az Apáczai Csere János Szakközépiskolában. . . . Özvegye 1985-ben Dombóvárnak ajándékozta férje hagyatékának egy részét. Tizennégy évi hányattatás után most *méltó helyre kerültek Bernát János képei.*

Tolnai Népújság 2006. június 20. (17. évfolyam 142. szám p. 3. ADT)

Bernát János képei láthatók az iskolában.

***Bernát János festőművész* alkotásaiból nyílt kiállítás az Apáczai Csere János Szakközépiskolában. Az impresszionista portréfestő Nakon született, és hosszú éveken át megbecsült polgára volt Dombóvárnak. Az Egyesült Államokban elhunyt festőművészt Hétfőn temették újra Dombóváron, ezt követően nyílt meg az alkotásaiból rendezett tárlat az oktatási intézményben.**

Tolnai Népújság 2008. november 08. (19. évfolyam 261. szám p. 10. AFT)

Dicső Istvánra, a régi polgári vendéglátás alapjainak megteremtőjére emlékeznek ma a Hotel Dombóvár éttermében. Ez alkalomra Pista bácsi kedvenc ételeit készítik el. A férfi az 1930-as években alakította ki a környék legismertebb szórakozóhelyét a Hunyadi tér – Dombó Pál utca sarkán. Különösen híres volt kerthelyisége, *amelynek falán a dombóvári Bernát János festőművész „Attila lakomája” című vászonképe volt látható.*

Bernát János: „Attila lakomája” című képe az étterem falán.
(Forrás: DRSzN fb. csoport)

magyarmuzeumok.hu

Magyarországról indult, a budapesti Iparművészeti Iskola díszfestő szakos hallgatójaként kezdte pályafutását. Végzős növendékként az újdombóvári katolikus templom szakrális falfestményeit készítette el, melynek hatása végig kísérte egész életútján. Ösztöndíjjal Berlinbe, Rómába, majd Firenzébe került, hogy az ott látottak életre szólóan hatással legyenek munkásságára. *Bernát festményei javarészt portrék és vallási témájú munkák, művészete a test és a lélek ábrázolása. E kettő összekapcsolása legkifejezőbben az arc, a tekintet és a szakralitás megfestésében érhető nyomon. . . .*

Bernát munkáira – különösen a bibliai tárgyú képekre – jellemző az erős színkezelés, harsány piros, erős kék és zöld, ragyogó fehér jelenik meg a festményeken. Az összehatás azonban mégsem üde, az erős színek mögött sötét tónusok uralkodnak.

Bernát János Duarte-ben illusztrátorként tevékenykedett. (Forrás: kieselbach.hu)

mansfieldnewsjournal.com

. . . A plébánosokat, akik közül sokan a vasárnapi mise után maradtak, Bill Johnson, a plébánia zenei és liturgiai igazgatója körbe vezette. Johnson az újonnan megtisztított ólomüveg ablakokra mutatva leírta az egyes ablakokon ábrázolt bibliai jeleneteket, és elmagyarázta az apostolok és evangélisták festményeinek szimbolikáját, *amelyeket John Bernát készített az 1940-es években.*

Johnson szerint *Bernát* ugyanúgy festette a falfestményeket a mennyezetre, mint Michelangelo a Sixtus-kápolna mennyezetét. Nagy pergamenlapokra vázolta a jeleneteket, és lyukakat szúrt ki a vonalak és a szegélyek helyére. *Bernát* a pergament mennyezetre rögzítése után szénporral teli kefével rácsapott a pergamenre, és a por a lyukakon át a mennyezetre került. *Bernát* az akkori plébánosok arcát is felhasználta a falfestményeken látható alakok arcképéhez. . . .

Mansfield, Szent Péter templom
(Forrás: evergreene.com)

8	20	1964	BERNARDE GEORGE EDWARD
10	20	1964	BERNARDI JOHN
7	29	1964	BERNARDIS PORZIA
9	11	1964	BERNAT JOHN
1	21	1964	BERNDT AUGUST FRED
6	13	1964	BERNDT PAUL SR

Bernát János duartei halotti nyilvántartása.
(Forrás: findagrave.com)

Végül ejtsünk pár szót *feleségéről, Martha Milliganról.*

Az Ohio állambeli Toledóban született 1912. augusztus 5-én. Édesanyja által magyar származású volt. Toledóban nőtt fel és végezte iskoláit. A toledoi Scott High School állami középiskolában érettségizett 1930-ban, majd a clevelandi Institute of Art-ban tanult szobrászatot.

Az 1930-as évek közepén Magyarországra utazott, hogy felfedezze az európai művészetet és családi gyökereit. A művészet több óvilági mesterénél tanult. Budapesten, a Képzőművészeti Főiskolán tanult szobrászatot. Ott ismerkedett meg a későbbi férjével, *Bernát Jánossal*. Először csak munkakapcsolat volt közöttük, majd ez később szerelemmé szövődött.

Segített *Bernát Jánosnak* az újdombóvári katolikus templom freskóinak megalkotásában. 1939. augusztus 14-én házasodtak össze Dombóváron. Ismereteink szerint Dombóváron csak egy műve látható, az újdombóvári temetőben levő műkőből készült kereszt a Krisztussal, amit az akkor már *férjéről, Bernát Jánosról* mintázott 1940-ben.

1940. év végén határozták el, hogy az Egyesült Államokba költöznek. 1941. január 1-én érkeztek Amerikába. Itt születtek gyermekeik, 1941-ben János, 1942-ben Zsuzsanna és 1944-ben Tamás. Először az Ohio állambeli Clevelandben, majd a szintén Ohio állambeli Mansfieldben telepedtek le. Mansfieldbe 1944-ben érkeztek.

Mansfieldben férjével együtt munkát kaptak a Mulberry Street-i Szent Péter templom díszítésében. Ő készítette a templomi keresztút mesteri faragványait. A keresztút darabjait Fülöp-szigeteki mahagóniból faragta ki. Mielőtt a teljes készlet elkészült volna, lehetősége volt kettőt benevezni a Mansfield Art Guild éves kiállítására 1947-ben, ahol a szobrászat első díjával ismerték el. A templom keresztútjának darabjait negyven éven át az eredeti természetes fa állapotukban állították ki, csak a kereszt körül aranyozva. Ma minden darab háttere és szövege aranyozott.

Sajnos a híres férj mellett nem sok elismerést kapott. Így történt ez a székesegyház 1948-as felszentelésénél is, amikor a hírekben és a fotókon csak a férj szerepelt, őt meg sem említették. A munkásságát gyakran figyelmen kívül hagyták, és csak lábjegyzetként említették meg a férjénél. Leggyakrabban csak *Mrs. John Bernatként* említették. Nem tudott kilépni férje árnyékából. Pedig bibliai ihletésű munkái jelentősek. Ilyen biblia műveket készített a North Hollywood és a Pacific Palisades templomai számára.

A Manfielben eltöltött évek alatt sikereket értek el, és maradandó benyomást tettek a városra. 1948-ban Los Angelesbe költöztek. A többi műalkotása keresése során, katalógushivatkozásokon kívül nemigen találni mást. Művészete sajnos kevésbé dokumentálható. Ebben talán férje betegsége is közrejátszott. Abban az időben nem nagyon készített alkotásokat. Férje halála után azon munkálkodott, hogy végakarátának megfelelően hazajuttassa Bernát János művészi hagyatékát. Ha nehézségek árán is, de sikeresen teljesítette férje végakarátát.

13.

Martha 95 évet élt. 2007-ben hunyt el az Egyesült Államokban, a kaliforniai Huntington Beach városában.

(Forrás: richlandcountyhistory.com)

Martha érettségi fotója az iskola évkönyvében. (1930)

(Forrás: yearbook-usa.com)

Cleveland, Institute of Art (Martha képzőművészeti iskolája)

(Forrás: clevelandhistorical.org)

Martha munka közben Mansfieldben.

(Forrás: richlandcountyhistory.com)

**Martha keresztút alkotásának darabjai a mansfieldi Szent Péter templomban.
(Forrás: richlandcountyhistory.com)**

Az összeállítás nagyobb részben az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) oldalain fellelhető anyagokból készült.

Hivatkozások a cikkek és írások mellett.

Összeállította : Vati László Dombóvár, 2023. április 26.

Az összeállítás részben vagy egészben szabadon felhasználható az összeállítóra való hivatkozás után.